

Prisest

Izlazi svake subote. - Godišnja pretplata Din. 60. - Polugodišnje Din. 30. - Mjesečno Din. 5. - Za strane zemlje dvostruko. - Oglasi po cijeniku. - Rukopisi se ne vraćaju. - Adresa uredništva i uprave: Poljana Kralja Petra I. (bivša Sokolana) Poštanski pretinac 51.

Broj 5.

Šibenik, 25 februara 1935.

God. I.

Odstupite zlobnici!

„A zašto vidiš trun u oku brata [svojega], a brvna u oku svojemu ne osjećaš?“

(Matej Gl. 7-3).

Jedna nelijepa, da ne kažemo gadna i odvratna rabota, provodi se sistematski protiv svega onoga, što je u našem gradu zdravo, korisno, pozitivno. Tu nečasnou rabotu rušenja svih lijepih tekovina ostvarenih velikim trudom, savjesnim i nesebičnim radom, vode stećom oni ljudi, koji nisu nikada u našem javnom životu značili ništa. Medokriteti *par excellence* očajni u duši, jer nisu bili sposobni da učine ništa korisnog i konstruktivnog za procvat i prosperitet našega grada, ustaju odjednom „u obranu ugroženih narodnih interesa“ i kritikom, ali samo po kavanskim čoškovima, iznašaju mane i slabost onih, koji su odlučnošću, koja je divljenja vrijedna, pokušali da pročiste naše redove i koji su, prirodjenom im intuicijom, znali da ukažu nove puteve i iznadju nove metode rada u društvenom, privrednom i kulturnom životu našega grada.

Mi smo najavili svima i svakome, jasno i otvoreno: da ćemo, stojeći odlučno i nepokolebivo, čvrsto i sigurno uz jugoslovensku narodnu i državnu ideju, koja je za sva vremena cementirana krvlju Kralja-Heroja, udariti pravcem čišćenja i zbivanja redova, te žigosanja svake neobjektivne, nesavjesne, anonimne i zakulisne rabote.

Kritika dobronamjerna, iskrena i objektivna, potrebna je, korisna je i mi ju primamo. Ali, volimo, samo kritiku, a ne podmuku, punu zlobe sramnu rabotu duševnih kržljivaca. ljudi bez potrebnog znanja,

razumijevanja i shvaćanja.

U civilizovanom i kulturnom svijetu, raspravljanje o javnim poslovima vodi se na jedan odličniji, dostojniji i uvjerljiviji način. Tu se istupa otvoreno, iznašaju se stvarne činjenice, vodi se diskusija, pa čak i polemika, dok se konačno predmet toliko ne ventilira, da svakom postaje jasno, ko je pobjednik, a ko pobijeđeni. U našem gradu, međutim, izgleda da ljudi nisu navikli na takav način raspravljanja i kritike o javnim pitanjima, već da radije, zakukuljeni kabanicom „narodnih spasitelja“, udaraju iz busije ne vodeći računa o sredstvima, kojima se pri tom služe. Njihov je cilj rušenje, a ne ispravljanje. To bi im se i oprostiti moglo, kad bi bili neimari koji zidati znadu. Ovako, taj način borbe je nečastan i nedostojan ljudi, koji iskreno misle i osjećaju.

Kad smo te „umnike i preporoditelje“ našeg javnog života udarili malo po prstima, i kad smo počeli da razotkrivamo njihovu „veličinu“, uskomešali su se, postali su rabijatni, ali se ni jedan od njih nije našao, da istupi otvoreno, argumentima u ruci, i da pred javnost, kako to dolikuje ljudima, iznese svoje poglede i svoje predloge o pitanjima, koja se prikazuju vitalnima za napredak našega grada. Umjesto toga, bave se i dalje neplodnim čačkanjem, koje nije kadro da ni za čas pokoleba duboko naše uvjerenje, da je naš rad, ispravan, nesebičan i koristan.

Njihova „kritika“, njihova „dobronamjernost“ ostaje, dakle, i dalje za nas i za sve čestite građane samo podla i nedostojna rabota“.

Osnivanje novih pjevačkih društava u Šibeniku

(Svršetak)

I što će se dogoditi?

Da ćemo se mi jednog dana vratiti onamo, gdje smo bili otrag mnogo i mnogo godina, kad smo imali dosta pjevača sa razne manifestacije, povorke i izlete, ali malo sposobnih za seriozno i korisno umjetničko muziciranje. I gradska društva, koja su velikim žrtvama angažovala sposobne kvalifikovane muzičke stručnjake, pedantne i skrupulozne u svom radu, moraće jednog dana prestati djelovati, a pojavice se nekih desetak novih pjevačkih društava za parade, povorke i sprovode, sa svakojakim dirigentima, koji će voditi brigu o svojim ličnim interesima, makar i prividno radili uz malen ili nikakav honorar zbog međusobne konkurencije.

Je li to prava muzička umjetnost?

Ima još jedna važna činjenica o kojoj treba da vode računa svi oni, koji se bave eksperimentima stvaranja novih pjevačkih društava, naime, pitanje finansijskog izdržavanja istih. Poznato je, da ma'ne sva gradska nacionalna, kulturna, humana, športska i druga društva i ustanove plaćaju na teret jednog stanovitog ali veoma malenog broja građana pretežno iz intelektualnih krugova. Ima i takovih bolje situiranih građana, koji svim tim društvima plaćaju jednake, ali uprav zato ma'ene članarine. A ima i takovih, koji zbog velikog broja društava nalaze dobru ispriku, da ne plaćaju nigdje ništa, tobože da se ne bi nikome zamjerili! Što se muzičkih društava tiče, njihovi podupirući članovi sve to više opadaju, a opadati će još i više, ako se svake godine osnuje po koje novo muzičko društvo, jer ove promjene dobro dođu mnogima da se izbrišu, ili, iz raznih obzira, upliu u novo društvo sa još manjom članarinom, a već postojećim smanjuju ili jednostavno uklinu.

Kad je otrag 4 godine došlo do fuzije dvaju najvećih muzičkih društava u gradu „Filharmonije“ i „Kola“, jedan od glavnih razloga bio je taj, što su se podupirući članovi bunili, jer nijesu htjeli da plaćaju članarine dvama

jednakim društvima, gano zbog njihovih različitih naziva, i ako se je tu radilo o društvima sa dugogodišnjom kulturnom i nacionalnom tradicijom. Dakle, tu se je već stvarno uvidjelo, da je u našem gradu nemoguće izdržavati više jednakih ili sličnih muzičkih društava, a sada ih ima 7, naime 2 glazbe i 5 pjev. društava, odnosno sekcija.

Znamo da će nam se na ove refleksije kazati, da se ovde radi o međusobnoj konkurenciji svih tih društava, koja može da koristi muzičkoj umjetnosti. Na ovo moramo kazati slijedeće;

Kad bi se mi nalazili u jednom velikom gradu, koji obiluje ljubiteljima muzičke umjetnosti i velikim brojem izvađača-diletanata, i koji bi bio u stanju da izdrži izdatke za više muzičkih društava i za njihove kvalifikovane dirigente, konkurencija takove vrste bi bila čak i poželjna. Za naš grad i prilike u njemu, broj od 7 muzičkih društava, odnosno sekcija je glomazan i konkurencija u prilikama, koje smo već iznijeli, donijeće samo takove rezultate, da će se osnivati nova društva, na ruševinama postojećih, po svojoj prilici onih, koja najviše vode računa i posvećuju osobitu brigu propagiranju i podržavanju prave muzičke umjetnosti, a time će ona (umjetnost) biti najviše pogodena. Uzroke i razloge ovome smo već naveli.

Da se ovo ne dogodi preporučljivo bi dakle bilo, da se prestane sa eksperimentima osnivanja novih pjevačkih društava, a da ona društva koja već postoje, kad već imaju svoj razlog zašto postoje, da pojačaju svoje saradnike ne međusobnim „pozajmljivanjem“ izvađača (koji u nekim slučajevima i precjenjuju svoje sposobnosti, jer misle da se bez njih ništa nemože), nego vlastitim muzičkim pomladkom. Za dobru afirmaciju društva nije potrebite što češće nastupati, asgo je dovoljno i jedan koncert na godinu prirediti, ali da on bude izveden vlastitim silama, i na pravoj umjetničkoj visini, a najsimpatičnije će svakako biti primijeno ono društvo, koje će nam na svojim koncertima pre-

staviti nekoliko novih muzičkih sala, ne, opet naglavamo, od „pozajmljenih“ izvođača, ili „pobjeglica“ iz drugih društava već iz vlastitih muzičkih škola za pomladak i novajlije. Tu će se najbolje pokazati sposobnost i znanje dirigenta-instruktor, koji će svojim trudom dati našem gradu nekoliko novih muzičara-pjevača. Time će on baš, kao odlučujući artistički faktor izbjeći nezgodnom trvenju između postojećih društava, zbog „pozajmljivanja“ izvođača, i još neugodnijem prebacivanju „da se kiči tuđim perjem“.

Muzičke škole za pomladak, u koliko nam je poznato, postoje do sada samo u 2 gradska društva, od kojih jedno izdržava dva posebna stručnjaka-instruktor za razne muzičke discipline. A pitamo je li pravo da ta društva snose posebne žrtve, samo zato, da se sutra nadje netko, koji će raznim smicalicama odvući te nove sile i iz „opravdanih“ razloga osnovati novo muzičko društvo ili pak upotpuniti praznine u već postojećim društvima. Mislimo da će se svaki dobromislić i objektivni građanin s nama složiti, da ovakove metode ne smiju dobiti korjona u našem gradu.

U pravilima Južnoslov. Pjev. Saveza predviđeni su neki propisi i granice u tom pogledu, osobito za one pjevače koji veoma lako prelaze iz jednog društva u drugo, ili one, koji raznim smicalicama odvođe pjevače. Na pr. jedan pjevač ne smije biti primljen u društvo, dok ne prođe šest mjeseci od dana kada je napustio prvo društvo, a za prijem u društvo, mora prikazati uvjerenje, prvoga društva, da je ispravno vršio svoje članske dužnosti. Isključenim članovima nema mjesta u nijednom društvu. Agitatori i rušitelji pojedinih društava spadaju pod razne kazne, a mogu biti tuženi i sudu. Ovakovi i slični propisi uvešće malo reda i discipline u našim pjev. društvima, naravna stvar, u onima, koji su sad članovi Južnoslov. Pjev. Saveza.

O svemu ovome što smo ovde iznijeli bilo bi dobro da povede računa i novoosnovano pjev. društvo i ako moramo naglasiti, da nijesmo ovim refleksijama baš na njega ciljali, a ni na njegovog dirigenta. To je tim shvatljivije, kad novoosnovano društvo nije još ni nastupilo, pa i ne znamo kojima i kakovim silama raspolaže.

Mi smo sve ovo iznijeli u interesu opstanka, razvitka i napretka prave muzičke umjetnosti u našem gradu, ne bi li time potakli na ozbiljno razmišljanje one, koji će — pevodeći se za ovim nicanjem novih pjev. društava, — već sutra, makar i na staleškoj bazi, osnovati još ne-

koliko pjevačkih društava i tim-rad na muzičko-kulturnom polju potpuno srušiti svaki pravi smisao za solidan i konstruktivan u našem gradu.

Muzičar

Put Jadrtovac - Grebaštica Primošten - Rogoznica

Mesto Primošten skoro je jedino na srednjem Primorju, koje je potpuno otkječeno od zaleđa zbog pomanjkanja kolnog puta. Sav prevoz proizvoda vrši se na najprimitivniji način, tovaranjem na mazgama. Ne samo da je to nepraktično, već istodobno takav način onemogućuje da se velike količine proizvoda vina od cca 150—300 vagona, a i drugih zemaljskih proizvoda (ulja, buhača, višanja, bajama i povrća) otprilike 20 vagona izvezu baš u momentu kad je njihova prodaja najbolja. Ovakav saobraćaj skopčan je dakle sa velikim teškoćama za tamošnje producente, ali on i u drugim životnim potrebama zadaje tamošnjem pučanstvu velike brige a što je najglavnije skopčan je sa ogromnim troškovima. Spomenućemo, na primjer, prevoz građevnog materijala za gradnju kuća, pohađanje djece u školu, a naročito isključen je svaki saobraćaj stranaca sa kopnene strane. Primošten je zakonom proglašen za klimatsko i turističko mjesto, pa je radi pomanjkanja kolnog saobraćaja turistički, a time i ekonomski razvitak ovog mjesta znatno ugrožen. Osim navedenog, po novom Zakonu o Gradskim općinama, Primošten će se morati organizovati u zasebnu seosku općinu, a pomanjkanje dobrih kolnih putova doveste do zapostavljenja i potpunog izoliranja ovog mjesta.

Kako je jedina utjeha tamošnjem pučanstvu redovita parobrodarska veza sa Šibenikom, da bi se čim prije pristupilo izgradnji već projektiranog puta Jadrtovac - Grebaštica - Primošten - Rogoznica, koji bi imao da bude spojnica velikog turističkog puta, koji će prolaziti duž obale Primorja, — graska se je općina već davno bila obratila jednom obrazloženom pretstavkom Banskog upravi u Splitu u svrhu da se sa radovima čim prije otpočne, jer bi se time ujedno pružila zarada siromašnom pučanstvu. Na odnosnu pretstavku Banska uprava je sada tražila da joj Gradska općina dostavi izrađeni elaborat projektiranog puta, nakon čega će se donijeti rješenje o otpočimanju sa radovima.

Ukoliko se sve ovo ostvari, Primošten bi postigao najnužniji unutarnji kolni saobraćaj i time davno očekivam vezu sa zale-

dem, što je sve od eminentne važnosti sa socijalnog, ekonomskog i političkog gledišta za tamošnje pučanstvo.

Sukob seljaka i žandarmerije kod Slavonskog Broda 7 mrtvih i 6 teško ranjenih

Rimokatolički sveštenik
kolovođa

Agencija Avala javlja: U selu Sibliju u srezu Slavonski Brod, uslijed jednog teškog izgređa žandarmerijska patrola uhapsila je tri lica. Odmah zatim jedna grupa seljaka potstaknuta nekoćinom lica poznatih sa svojih ranijih izgređa zahtjevala je od žandarmerijske patrole da se prityvorena lica puste. Zbog ovog postupka ove grupe seljaka, žandarmerija je prityvorila i kolovođe ovog napada. Medutim 19 ov. mjeseca po podne jedna veća grupa seljaka iz Siblija i Andrijeva poticajem nekih potstrekača, među kojima je i Praskić katolički sveštenik, koji je već u više mahova odgovarao i bio kažnjavan za antidržavne postupke, krenula je da od vlasti bezobzirno zahtjeva da se prityvorena lica puste.

Jedan žandarmerijski oficir sa nekoliko žandarma izišao je pred sakupljenu gomilu i naredio da se razide. Na to je iz gomile ispalo jedno lice sa motkom u jednoj i revolverom u drugoj ruci i nasmulo na oficira. Žandarmi videći da je život njihovog starješine u opasnosti a i po dužnosti da svog starješinu brane, napadača su pučanim metkom oborili. U isto vrijeme ispaljeno je iz gomile nekoliko revolverskih metaka, kojima su ranjena dva žandarma. Videći svoje ranjene drugove i postupajući po propisima za slučaj kakvog napada, žandarmi su pripucali na gomilu i rastjerali je. Na mjestu događaja ostalo je 7 mrtvih i 6 ranjenih, od kojih su 3 žandarma teže.

Svećenik Praskić nalazi se u bjegstvu.

U pomenutom selu vlada potpuni red i mir.

Na mjesto događaja izašla je sudska komisija a osim nje upućeni su izaslanici ministarstva unutrašnjih poslova i banske uprave, radi najstrožijeg i detaljnog izviđaja.

Sreski načelnik sreza Slavonski Brod, Nikola Zoković, suspendiran je.

Daljni sukobi kod Slav. Broda

Povodom događaja u selu Sibliju kod Slavonskog Broda, Ministar unutrašnjih djela g. Velja Popović dao je novinarima izjavu u kojoj stoji, da je u momentu kada je sudska komisija 20 ov. mj. htjela da otpočne radom radi utvrđivanja odgovornosti zbog nereda, koji su se desili dan prije, jedna grupa seljaka od oko 200 zahtjevala da se njihovi drugovi puste, i kad im je to bilo odbijeno, da je otpočelo pucanje iz gomile na organe vlasti našto je žandarmerija potrebila vatreno oružje, te je tom prigodom palo na strani seljaka petorica mrtvih i trojica ranjenih.

Ko je svećenik Praskić?

Zagrebačke »Novosti« donese vijest svog dopisnika iz Slav Broda u kojoj kaže:

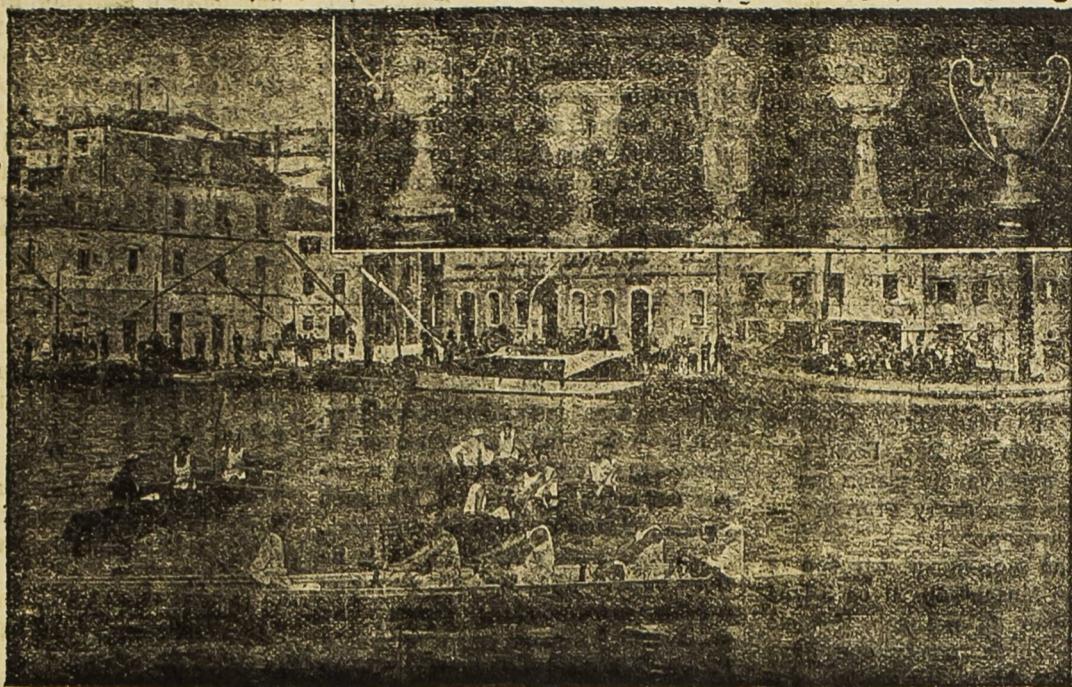
Kriminalni uticaj katoličkog svećenika Praskića, koji je izazvao strašne nered u okolici Slavonskog Broda i krvoproliće dobiva sliku o tamnoj ličnosti toga Praskića. Praskić je sin jednog seoskog trgovčica. Dok je bio mlad, njegovi roditelji, iako su bili u stanju da ga školuju u javnoj gimnaziji, dali su ga na školovanje u nadbiskupsko sjemenište u Zagreb, gdje ih to nije koštalo. Medutim Praskić još kao dak pokazao je sklonost prema nemoralnom životu. Čim je svršio bogoslovlju otišao je u župu. U župi seživio se sa svojom domaćicom, s kojom je imao i nekoliko djece. Poslije toga Praskić je napustio svećenički položaj i nastavio da živi u svom selu sa domaćicom i djecom. Tako je proživio nekoliko godina. Onda je napustio i domaćicu i svoju djecu, ostavio ih na ulici i ponovno molio nadbiskupiju (zagrebačku) da ga vrati u svećenički stalež. Biva vraćen u svećenički stalež i dobiva župu. On nastavila takav rad, zbog kojeg je bio osuđen na 3 godine roblje, pa je poslije toga vršio dužnost župnika neprestano radeći nelojalno i nepošteno do pred nekoliko dana, kad je izazvao strahovito krvoproliće isključivo svojim uticajem i kao posljedicu njegovog razornog rada.

Širite i podupirite „Svijest“

Praona
M. DRAGIČEVIĆ
Ul. Kralja Tomislava

Prima na pranje, peglanje i
širiranje sve vrste rublja.
Cijene umjerene.

GRADSKA KRONIKA

Pomozimo našu „Krku“!

Tradicionalna „Krkinu noć“ 5 marta!

Na zadnji dan poklada naša dječna „Krka“ priređuje svoju tradicionalnu „Krkinu noć“. Zbog opće žalosti u narodu, neće ove godine biti naročitih atrakcija, ali je zato ipak dužnost svakog ljubitelja veslačkog sporta da doprinese svoj obol, kako bi time omogućilo da naša „Krka“ ostane na onoj dollčnoj visini na kojoj je i do sada bila. Teška ekonomska kriza nije poštedila ni naš veslački sport. Prihodi kluba su u naglom opadanju, a izdaci se naprotiv gomilaju. Pravičan, koristan i nesmetan daljnji napredak veslačkog sporta u našem gradu zahtjeva jaku moralnu i materijalnu potporu svih nas Šibenčana. Mnogi članovi „Krke“ snizili su iznos mjesečne članarine, a neki uopće više ne plaćaju ništa. Time je znatno otežan rad kluba, a bude li tako i dalje išlo, prijeli opasnost potpune obustave rada. Vjerujemo da Šibenčani ne žele, da njihov ljubimac, koji je toliko puta pronio ime našega grada ne samo širom naše domovine, već i na strani — oslabi, pak će zato biti dužnost svakog našeg sugrađanina da posjeti „Krkinu noć“ i pomogne našu Krku.

Gradnja nove zgrade za Poresku upravu.

Ovih dana boravio je u našem gradu g. Birimiša Božo, viši savjetnik Primorske financijske direkcije u Splitu. G. Birimiša je posjetio predsjednika Gradske općine Dra Slavka Grubišića te ga izvjestio, da je Ministarstvo financija odobrilo potrebni kredit iz fonda prihoda od egzekutivnih troškova za izgradnju nove velike zgrade u kojoj bi bila smještena Poreska uprava i ostala nadležna, koja se sada nalaze u staroj zgradi. Kako Ministarstvo financija zahtjeva da općina kroz najkraće vrijeme stavi na raspolaganje teren za gradnju ove zgrade, to će se po tom pitanju donijeti zaključak, a razumljivo je, da će se voditi računa o položaju gdje da se podigne ta zgrada.

Rad sekcija udruženje zanatlija. Ovih dana održavale su se sjednice sekcija u prostorijama Udruženja zanatlija, na kojima su se pretresala mnoga stručna pitanja. Raspravljalo se o porezu i načinu kako se on utjerava, te o nadriobrtima koji štete ovlaštenim zanatlijama u njihovom radu. Pokrenuto je pitanje revizije kolektivnih ugovora sklopljenih između radnika i poslodavaca, jer da isti ne odgovara duhu vremena ni interesima zanatlija. Na kraju izabrane su ispitne komisije pri Udruženju zanatlija u Šibeniku.

Zabrana iznajmljivanja lokala za točenje pića bez prijava. Pretstožništvo gradske policije zabranilo je vlasnicima iznajmljivanja lokala za točenje pića, ako zakupci nisu opskrbljeni dozvolom Sreskog načelstva za točenje pića. To je učinjeno s razloga, jer se u posljednje vrijeme utvrdilo, da se pojedincima iznajmljuju lokali, a da se vlasnici prethodno ne uvjere da li isti imaju uredne dozvole za točenje.

Zbog guste magle parobrodarski saobraćaj je otežan. Zbog guste magle, koja se spustila nad sjever. Dalmacijom, svi parobrodni lokalnih i redovitih putničkih pruga stizali su ovih dana sa velikim zakašnjenjem. Parobrod Zagreb, koji vrši redovitu brzu prugu br. 1. između Sušaka i Kotora nasukao se je kod otočića Maun između Oliba i Paga.

Ispiti osposobljenja na Učiteljskoj školi. Ovih dana započeli su na ovdašnjoj Učiteljskoj školi ispiti osposobljenja za učitelje osnovnih škola. Ispitima se je prikazalo svega 24 kandidata od kojih 18 učiteljica i 6 učitelja. Pismeni rad iz pedagoške grupe glasi: „Koji su glavni uvjeti učiteljeva uspjeha u školi i narodu“, a iz srpsko-hrvatskog jezika: „Narodna poezija je živa slika mentaliteta narodne prošlosti“. U petak su počeli usmeni ispiti, koji će potrajati tri dana.

„Osvitova noć“. U prošlu subotu naš nogometni klub „Osvit“ priredio je u prostorijama Grand Hotela „Krke“ svoju tradicionalnu „Osvitovu noć“. Materijalan uspjeh je bio dobar, dok organizacija same priredbe bila je dosta malkava.

Za slobodno točenje vina. Ovih dana jedna grupa seljaka iz šibenske okolice uputila je Sreskom načelstvu žalbu radi zabrane točenja na malo vina na području grada. Ovu zabranu izdalo je Pretstožništvo gradske policije na osnovu raspisa Ministarstva financija, po kojemu seljaci treba da plate točarsku taksu i banovinsku trošarinu u koliko prodaju vino izvan mjesta proizvodnje. U žalbi se ističe, kako su seljaci ovom zabranom teško pogođeni, jer nemaju mogućnosti da na drugom mjestu prodaju vino, koje je jedini njihov proizvod od kojega žive. Sreski načelnik g. Broz obećao je da će poraditi kako bi ove opravdane želje seljaka bile kod mjerodavnih faktora uvažene.

Nesreća u ugljenokopu Dabrovice. Pred nekoliko dana dogodila se teška nesreća u ugljenokopu Dabrovice nedaleko Skradina, u kojoj je jedan radnik izgubio život, a drugi teško povrijeđen.

Kroz nekoliko godina od kad ovaj ugljenokop radi, nije zabilježena nijedna teža nesreća. Međutim pred nekoliko dana,

kad je izvršena smjena radnika, u jednom rovu 200 metara dubokom radilo je pet radnika među kojima Pere Jurić dvadesetgodinji mladić i Jure Grozdanić 36 god. star, otac četvero djece. Dok su oni radili u rovu, odjednom se je odronio jedan kamen težak 7000 kg. i zahvatio je Jurića po sredini tijela, tako da je na mjestu ostao mrtav, dok je drugom radniku Grozdaniću potpuno smrvio lijevu nogu. Ostali radnici ostali su nepovrijeđeni. Posljednji Grozdanić prenesen je u ovdašnju bolnicu gdje će mu biti amputirana lijeva noga. Prema rezultatima istrage izgleda da je do nesreće došlo bez lođe krivice.

Godišnja skupština Nar. ženske zadruge. Na godišnjoj skupštini Nar. ženske zadruge, koju je otvorila predsjednica g-dja Dolores Kovačević, komemorišući uspomenu na blpk. Kralja Ujedinitelja i nakon što su pojedini funkcioneri društva podnijeli svoje izvještaje, birana je nova uprava: predsjednica g-dja Dolores Kovačević, ppredsjednica g-dja Bosiljka Makale, tajnica g-djica Anka Grubišić prof., blagajnica Olga Kožul. Odbornice: Milica Bumber, Nela Rapo, Nevenka Poturica, Zorka Despot, Helena Mašešević, Anka Kandijaš, Milica Ježina, Jurić Šima, Ljubica Kratanović, Darinka Iljadica i Ksenija Mihić. Sa skupštine upućen je brzojavni pozdrav Nj. Vel. Kraljici Majci.

Doprinosi u fond P. Š. K. „Krke“. Doprinijeli su u fond „Krke“ da počaste uspomenu na blpk. Ivana Mahnića (Fru) Relja i Blažić Din. 25, Bruno Merlak Din. 20. Da počaste uspomenu na blpk. Pašku Goleša po 20 Din. Bruno Merlak i N. Šarac. Din 30 A. Vatavuk i Din. 10. Filip Babić. Uprava zahvaljuje.

Doprinosi u fond „Šubićevca“ Doprinijeli su u fond „Šubićevca“: Obitelj Trinašević 20 Din. da počasti uspomenu na blpk. Pašku Goleša i 20 Din. da počasti uspomenu na blpk. Grubišić Niku, Krste Sunara da počasti uspomenu blpk. Dra. Dulubića Din. 30, a da počasti uspomenu na blpk. Iliju Pasini Din. 20. Uprava zahvaljuje.

Je li to moguće? Proforsko vijeće isključilo je nedavno iz gimnazije nekog daka radi toga što je u slobodnoj pismenoj radnji raspravljao o našem narodno-političkom pitanju na jedan nečuven način, koji svakako pada pod udar Zakona o zaštiti države. Pri saslušanju izjavio je, da je on član „Križara“ i da se sva mladež u tom društvu tako odgaja, pak da je radi toga on odlučio da u školskoj pismenoj radnji iznese ideologiju te Križarske omladine čiji je on član!!!

Kroz „Torkul“

U „Narodnoj Tribuni“ od 21 ov. mj. br. 184 upućeno nam je »Priopćenje« (otvoreno pismo), koje su potpisali šibenski apotekari, a kojim se poziva anonimni pisac napisati odštampanog pod gornjim naslovom u prošlom broju našega lista, da kaže na kojeg je apotekara aludirao.

Kako po Zakonu o štampi nismo dužni da odamo pisca, poslužit ćemo se ovom prigodom tom blagodat, a to tim prije, kada njegovo ime traže potpisnici „Priopćenog“ na koje se odnosnim napisom nije aludiralo.

Uredništvo „Svijesti“

Pisac napisao „Tvornica anonimnih pisama d. d.“ uputio nam je povodom „Priopćenog“ u „Narodnoj Tribuni“ ovo nekoliko riječi, moleći nas da ih uvrstimo:

Na otvoreno pismo gg. apotekara u »Narodnoj Tribuni« od 21 ov. mj. upućeno uredništvu »Svijesti«, smatram svojom dužnošću, da ih izvjestim, da me tim napisom nisam ciljao na četroricu apotekara, već samo na jednog, a i taj jedan ne nalazi se u našem gradu, već u Abeziniji. Kako smo pak sa ovom zemljom vezani morem posredstvom rijeke Giuba, koja teče kroz gradove Lugh i Bardera u koloniji Somalla, a utječe u luku Kisimajo na Indijskom oceanu, to smo radi toga i spomenuli da je nedavno na obali osnovana podružnica (agencija) koja će primiti import spomenutog proizvoda. Unatoč sukoba između Italije i Abezinije biće slobodan uvoz ovog proizvoda, jer je to zagarantovano posebnom konvencijom.

Ko je više doprinio za kršćanstvo: Krist ili Papa?

Ovdašnji »Katolik« prenosi iz »Glasnika Srca i usova« članak o Papinom bogatstvu, pak opravdavajući Kristovo siromaštvo i Papino bogatstvo, među ostalim, kaže: »Krist je u 3 godine svoga javnoga djelovanja predočio tako malo Židova za sebe, da je najposlije umro potpuno osamljen! Papa Pijo XI u 10 godina svoga vladanja priveo je po milijama u Kristovu Crkvu preko šest milijuna pogana«. Zato, kaže se dalje u članku, »hvala Bogu, da Papa ne ide bez, hvala Bogu, da Papa ima palaču i hvala Bogu da Papa ima auto! Kad se bude moglo, kupićemo mu i avion!«

Gostiona „Orient“

sa svojim raskošnim i luksuzno uređenim prostorijama pruža svatkoj posjetilocu sav potreban komfor i raznodnu. Posebni separeti.

— Prvoklasna damen kapela. — Cijene umjerene. Rn. 39.

Поштовани Господине Уредниче,

(* Безосно са најпогрднијим неистинама нападнути смо мој покојни отац и ја преко „Слободне Мисли“ бр. 24 од 1. јула и бр. 25 од 8 јула 1934 год. На дан 18 јула 1934 год. послао сам мој исправак односно одговор под повратни рецепис, и послао сам Вам фотографију писма гдје ми се враћа натраг да не примају. Ово сам учинио да видите какве савјесне колеге имате који нека послуже за примјер моралне корупције, и несавјесног и необјективног јавног рада.

Како се писац дотакао неистинитих и лажних достава како за мога покојнога оца попу Илију Спахова тако и за мене то Вас, Господине Уредниче, пајуљудније молим да у Вашем цјењеном листу отштампате овај мој одговор.

Видим да мој први одговор у „Слободној Мисли“ бр. 21 од 3 јуна 1934 г. прво је погодио Кодоше Марка Миљанова, па су они први устали да га бране, јер су му свијежу држали живоме, па нека му је пале и сада мртвоме, те се и бране на један кодошки начин и подговарају једнога балавца од 20 и неколико година, који појма ни о чему нема о оваквим стварима, него се ова Шћепана крију као кукавице и преко Шћепана моле и куме свакога брата и пријатеља да се више не пише, а не знају кукавице, да ко је у праву и кога је молити тога није љутити. Ја се на Шћепана као на балавца нећу нити осарнути, јер куд ће крушка но под крушку, што од шта пало, то је сви Рашка Драгова чијега је оца Рашка Жавко Беговић звао на мејдан па му није смио иваћи чија је отац Рашко као барјактар европског рата дао барјак другоме а он здрав остао кући да тополе и лове сади, тргује житом и коштанима у Кастрате и кривојчари равне артикле из Арбаније. Ја ћу из рупе истјерати и онога Милету Перова који се научно смуњивати и интриге стварати. Јер му је то у наследство остало а увијек се ова другога крети те и овом приликом то он чини. Нијесам ја ни од кога и никада парце примао но сте их Ви примали за кодошлуке и дошаптавања, те сте Ви народи а не ја који истину говорим и пишем. Знаш Милета да си био шаптало противу Митра Радојева Поповића који је жива у рову ухватио командата Дечића попут потпуковника Милана Гавриловића који је ухватио Шукри Пашу на Једруне. Томе истоме Митру Радојеву из зависти си оштетио да не добије заслужено одликовање и признање. Знаш Милета како си подло денунцирао Милету Барока те си продужио стари занат.

Што се у допису каже да је Марко Миљанов дурбином гледао са Сјеница, то је нехотично тако право речено, јер је Марко Миљанов сваку битку из позадине дурбином гледао, а ни у једној битци није учествовао, али је мало чудновато речено како је тај Марко Миљанов дурбин био чаробан те се са њиме могло кроз грмове гледати кад је већ поп Илија Спахов са својим војницима са супротне стране на Турке ударио, те је он са својом браћом Кучима њему датих од стране Главне Команде и учинио највише те су Турци из Орлево скакали у дивљем бјегству. Тај је дурбин Марку тако чаробан сигурно је остао од његовога оца Милана са којим је гледао кола од млина како му се крећу када су

(* За чланке под овом оваком uredništvo не одговара.

Кучи боја били, па се сигурно Марку кроз њега и грмење окретало да види попу Илију и сердара попу Арса како гоне и ломе Турке. Још је мало чудновато како је тај ордонанс Марка Миљанова Јован Першви могао доћи између двије ватре да види попу Илију и сердара попу Арса и то баш њих два брата, повната два кучка и црногорска јунака. Кад је Марко Миљанов био у боју на Фундини, како писац каже, од куда је могао гледати дурбином са Стјена Стјеничких, јер он није био дух да се на једном тако далеком размаку од више километара може ваздухом обрести и на једном и другом мјесту, већ је још једна више чињеница и непобитни доказ и од стране његових бранцоца да Марко Миљанов није учествовао у боју на Фундини.

Што се каже у допису, да ја не могу опрати прљавштине мога оца и своје, зато позивам свакога ма ко то био, да преко јавности внесе које су то биле прљавштине попу Илије Спахова јер се зна које год чуо и познавао попу Илију Спахова да од дана његова рођења до његове смрти, ако је толико честит један човек могао бити по дјелима, јунаштву, чојству и поштењу, то је био он; наравно ако ко мисли наметнути прљавштине и недјела Марка Миљанова њему, а приписати дјела попу Илије Спахова и других правака и јунака кучких Марку Миљанову, то се љуто преварио, јер врјеме чини своје и свачије дјело иваћи ће на видјело.

Што се каже у допису о мени и моме јунаштву, то препуштам својој браћи Кучима са којим сам био у рату са пушком у руду нека они истину кажу какав сам био и дали сам и ја у најсудбоносним моментима међу првима био, те да нијесам није своју пушку осрамотно као што је отац Шћепанов Рашко осрамотно свој барјак давши га другоме а он здрав оставио код куће и који није смио на мејдан иваћи. Што се пак тиче мога службобавања, ја сам у државној служби био на разним положајима, те као вршњак дужности шефа Регистратуре Министарства Војног ва Цетинури више пута као управник царинарнице био увијек исправан те као наредбодавалац и рачунополагач имам разрешнице Главне Државне Контроле те чикам свакога ко ми што непоштено и неискрено знаде нека то отворено каже.

Поп Илија Спахов сваки пут је био официр кад је требало Турке разбијати, а Марко Миљанов као војвода — док је био војвода никада није био војвода гдје је барут миришао и гдје су се битке водиле.

Захваљујући Вам на гостопримству изволите примити, Господине Уредниче, моје особито поштовање. Шћепеник, 21. Ц. 1935.

Филип попу Илије С. Поповића

Svjetska i međunarodna izložba u Bruxelles-u 1935 godine

pod Visokim pokroviteljstvom Nj. Velič. Kraljice majke Elizabete i Nj. hovih Velič. Kralja i Kraljice, pod službenim pokroviteljstvom belgijske Vlade, koja se svečano otvara 29 aprila tg. i traje sve do mjeseca novembra ove godine u glavnom gradu Belgije, posjećena će biti milijonima interesanata i praviće gigantsku i čarobnu sliku stepena napretka civilizacije, golemu panoramu čovječanske djelatnosti, razvijenu na čitavoj zemaljskoj kugli. (Računa se najmanje 25 milijona posjetilaca).

Panorama preko 140 raskošnih gradjevina: monumentalne palate belgijskog odsjeka i palate za izložbe umjetnosti u masivnoj gradnji, palate za svečanosti, paviljoni i dvorane svih mogućih nacija, pa i službeni paviljon Kraljevine Jugoslavije, koje se takmu svojom originalnošću i sjajem, parkovi i perivoji sa ribnjacima i svijetlećim vodoskocima. Stadion stogodišnjice, od kojeg jedna prostorija može da primi 75.000 gledalaca, a druga 75 do 80.000 gledalaca, dok zabavni dio zauzima prostor od preko 4 hektara.

Moćna finansijska sredstva dozvoljavaju da se ostvari bogati taj program, tako da proračun troškova ove izložbe iznosi 220 milijona belgijskih franaka.

Izvanredno povoljan geografski položaj Belgije, najpogodniji i najmnogobrojniji saobraćajni putevi sa čitavom Evropom i prekomornim zemljama.

Učestvovanje mnogobrojnih zemalja među kojima, Engleska, Njemačka, Austrija, Albanija, Marok, Tunis, Grčka, Brazilija, Čile, Danska, Perzija, Portugal, Švajcarska, Turska, Francuska, Madjarska, Italija, Letonija, Luxemburg, Norveška, Palestina, Poljska, Rumunjska, Švedska, Čehoslovačka, Jugoslavija, itd. itd. su već od mnogo vremena prije otvora objavili svoje zvanično učešće.

Izložba ovakvog stila održavala se je u Parizu godine 1867, a u Bruxelles-u 1896, u Parizu 1900 i Bruxelles-u 1910 i neće biti u Belgiji ovako velike izložbe prije 1960.

Protokolisana u međunarodnom Uredu izložaba u Parizu, prema diplomatskoj konvenciji, ova izložba je kvalificirana kao: OPŠTA IZLOŽBA PRVOG REDA i biće ravna najvećim svjetskim izložbama, te već sada pretkazuje da će biti okrunjena blislavlom uspjehom.

Čitavi svijet se već zanima za tu velebnu izložbu. Štampa velikih zemalja: Njemačke, Engleske, Francuske, Italije itd. itd., naglašuje veliku izvanrednu važnost ove manifestacije, koja sačinjava događaj iz 1900 godine. Ovogodišnja izložba u Bruxelles-u biće raznolika i vanredno privlačiva naročito, što se ujedno slavi u Belgiji 50. godišnjica belgijskog Konga i 100 godišnjica prve belgijsko-kontinentalne željeznice. Samo zemljište izložbe iznosi 125 hektara. Na najvišem vrhu ravnice smještene su prostirane i grandiozne, velike palače, koje pokrivaju 45.000 m². Veliki uspjeh ove izložbe sigurno neće izostati, pak opažajući općenito zanimanje za nju, već ima više vremena da brojni stranci dolaze da posjete gradilište izložbe. Oni vide kako se od sedmice do sedmice divovskim koracima nižu palače i paviljoni na tom izložbenom prostoru. U atmosferi kao da lebdi slika budućnosti velikih svečanosti, kao da se već osjeća ona živahnost i kretanje otvora slijedeće izložbe u okviru ovog grada, sa hiljadu privlačivosti i sa hiljadu divota.

Izložba će se sastojati iz slijedećih grupa: A). Znanost i umjetnost, B). Zemni i podzemni proizvodi, C). Industrija preradjevine, D). Inženjerstvo, E). Javne zgrade i stanovi, G). Odjeca i nuzgrednosti, H). Opšta ekonomija i djelatnost svih pojedinih nacija, I). Turizam, sportovi i igre.

Belgijska Vlada za ovu izložbu odobrila je slijedeće: svim posjetiocima: besplatnu vizu za ulazak u Belgiju. Polazak besplatni u sve prostorije velesajma kao i velike povlastice na njihovim željeznicama, dok sve ostale države kroz koje se putuje u Belgiju, odobrile su povlastice na svojim ladjama i željeznicama. Za sva uputstva interesenti neka se obrate na Kr. Belgijski Konzulat u Šibeniku, kod kojeg se može dobiti i legitimacija, u kojoj su označene sve povlastice koje posjetilac uživa.